

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
 Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
 Nyiltér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
 Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
 Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
 Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
 Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Necsak királyt... népet is neveljétek!

„Mihály király részére különleges elemi osztályt állítanak fel, amelybe minden országrész és a különböző társadalmi osztályok, küldenek egy gyermeket“.

E cím alatt megjelent hirlapi közleményben foglaltak alapján, minden jó ember megállapíthatja, hogy a gondolat kitalálója csak szeretettel gondolkodó, igazi jó ember lehet.

Ebben a „nemzeti“-nek nevezett, de valójában több nemzetből álló, román államban, egy leendő király nevelése nem is történhetnék stilszerűbben abból a szempontból sem, hogy a leendő király már gyermek korából vigye magával azt a tapasztalatot és tudatot, hogy ebben az országban nemcsak különböző országrészek és társadalmi osztályok, hanem különböző nemzetségek is vannak. Valóban pedig csak akkor lenne a terv a legtökéletesebben megvalósítva, ha nemcsak a cimben idézett országrészek és társadalmi osztályok, hanem az ország lakosságát képező nemzetségek is képviselve lennének a „királyi“ iskolában.

De ez sem lenne elég még!

Az kellene, hogy az ország különböző részeiben, a kisebbségek lakta vidékeken lévő felekezeti középfokú iskolák egy részébe, ép úgy, mint a nagyobb gócpontokon lévő állami vagy más hasonfokú iskolákba, minden megye és minden nemzetiség küldje el a maga tanuló ifjúságát, hogy ismerjék meg már ifju korukban az országot lakó népek és fajok egymás nyelvét, szokásait, kulturáját. Hogy e generációk felnevelkedjenek a más fajok tiszteletében, szeretetében és a más kultúrák megismerésében, hogy általuk vesszen ki a ma uralkodó vad sovénizmus, fajgyűlölet és egymást elnyomni törekvés állati tulajdonsága. Hogy érezzék már az ifjak és terjesszék majd szét érett emberek, vallásuk után is, az egyetemes emberi öntudatot s szűkebb hazánk területén a hazaszeretet mellett, az egyenrangúság valóságos érzetét és gyakorlati megvalósítását.

Az ifjúság szívére keresztül kell megvenni a jövőt. Szeretettel!

Az Anghelescu ördögi módszereit a mig ki nem pusztítják az ifjúság helyes irányu nevelésével, addig hiába nevelünk királyokat is! Mert a népben, — mely a király nevelésében látja a tökéletesebb, mert szereteien alapuló módszert, de az életben csak azt tapasztalja, hogy különbségek és mes-

terséges válaszfalak vannak emelve egyik és másik faj között, még ugyanazon ország keretében is, — mindaddig harmonikus és békés polgári öntudat nem fejlődik, csak az uralkodó és a nem uralkodó faj közötti érzelmi különbség fokozódik, — amiből mindenkinek csak kára és hátránya származhatik, — amíg megfelelő szeretetteljes módszerrel nem nevelünk új, békés érzelmű, államhű és egyenrangúságban felnőtt generációkat.

Gondoskodjunk tehát vegyesen benépesített iskolákról is, hogy ott neveljünk egymást szerető, egymást megismerő és tiszteletben tartó ifjúságot, meghagyván mindenkinek faját, vallását, nemzetiségét és kulturáját, hogy azt fejlesztve, mindenik kultúra az egész ország javára váljon.

A régi „cseregyermek“ rendszert élesszék fel újra úgy az állami, mint a társadalmi szervezetek, igénybe véve a kisebbségi politikai szervezeteket is. Talán éppen a politikai faktorokra vár e téren a megindító és elhatározóan irányt szabó lökés.

Gondolkozzunk! Nemcsak a királyt... a népet is nevelnünk kell!

Dr. Molnár D.

Tánc a stabilizáció körül.

Egy évnél is több, hogy kölcsönért szaladgál a román kormány.

Először magasan, felülről kezdték, és súlyos föltételeket szabtak a kegyesen beeresztendő külföldi pénz elé, azután már adták volna e permiszt egy kis legitim haszonért is, mig ma horgot vetett Vintila barátunk a pénz világpiacáról kihorgászható összes pénzecskék elé, de úgy látjuk, nem akad horogra egy rossz susták sem.

Egy kicsit restelnünk kell a dolgot, egy kicsit blamázs szagu az ügy.

De ma már mindenki tudja, hogy létkérdéssé, vitális problémává lett a leu stabilizációja, mely nélkül nincsen progresszív munka, nincsen állami gazdasági vérkeringés, élet és nincsen polgári egzisztencia sem Romániában.

De hiszen ez ország tejjel-mézzel folyó Kánaán! Ebben az országban minden természeti kincs föllelhető!

Miért nem ad a külföldi tőkése Romániának pénze fölöslegéből, ha még olyan hatalmas apparátussal is vadásznak utána, mint azt Bratianuék teszik?

Szinte fölösleges kimondanunk a feleletet: mert a kölcsönt fölvenni szándékozóknak, bár van materiális födözetük, de nincsen erkölcsi bönítésük.

Aki valaha megfordult akár egy kis vidéki bankocskánál is, tudja jól, hogy nem elég a milliós fedezet a hitelre, de erkölcsi megbízhatóság, korrektség, egyszerűen becsület is kell ahhoz.

A liberális kormányzat részéről éppen ez az utóbbi a kölcsön fölvételéhez legfontosabb kellék hiányzik, ami nélkül bizony sok-sok zökkenő árán jöhet be valamelyes tőke az országba mindaddig, mig ez a rezsím, ez a rendszer és ezek az emberek kormányozzák az országot.

Adó alatt nyög, kereset nélkül áll a dolgozó kar s éhezik a polgárság százazre, nélkülöznek népmilliók csak azért, mert a kormányzat nem reprezentál ugyszólva semmi erkölcsi bonitást a külföldi tőkésnek reális szemé előtt. Mindenki látja, mindenki tudja ezt s azt is tudja, hogy egy erkölcsös bázison álló kormány, mely konszolidációt teremt, könnyen fog a stabilizációs kölcsönhöz jutni csakhamar.

Csak a liberálisok füle süket és szeméi hályogosak.

De tán a közeljövő megérleli a politikai változások vetését s még is lesz kormányválság és stabilizáció is.

De előbb ezt a kiérdemesült liberális együttest muzeumba kell tenni, hogy az utókor láthassa majd, hogy milyenek nem szabad egy kormányznak lennie.

G.

LEVELEZÉS.

Linz a/D. július hó.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Ugy-e bár csodálkozik azon, hogy innen Linzből irok levelet? Pedig, midőn elváltunk, utóljára még nevetve köszöntem: Szervász mit Linz“, ez volt ugyanis a bejelentése annak, hogy szabadság nélkül megszöktem, mert úgy hallottam, Ön is készül Schweizba, és ha szabadságot kérek Öntől, egyszerűen nem enged el, így tehát engedelme nélkül gondoltam egyet, hipp-hopp, és most itt vagyok Linzben. Ahányszor igen tisztelt Szerkesztő ur eszembe jut, mindig vigan dörzsölöm össze tenyereimet, hogy sikerült ily hirtelen eltűnnöm.

De sorjába! Igy: hipp-hopp, nagyon egyszerűnek tűnik fel a dolog, pedig amig a hippig jutottam, sokat kellett szaladgálnom. Első sorban Zwiernél, a fényképésznél csináltam adósságot. A trafikban megvásároltam az összes 10 leus okmánybélyegeket, azután végig kilincseltem Szászvároson és Déván egy csomó hivatalt, de nem tudtam semmit elintézni. Hanem jóbarátom, az exrendőrkapitány, aztán hozomra megszerezte egy héten belül az összes iratokat, miután érzékeny bucsut véve családomtól, nagy döcögve vitt

ki az autobus az állomásra, és pedig az, amelyiknek remegő elülső kerekei vannak, mintha nyavalyatörős volna, hogy még most is borsózik a hátam tőle.

Valahol Branyicska felé felköltött a „bilétélé márog“. Aradig egyedül izzadtam a fél-fülkémbe. Itthon a határon nagyokat mosolyogtam, mert semmi kuffert nem vittem magammal, pénzt sem (mert nem volt) és éppen ez nagyon feltűnő lehetett, mert ugyancsak mustráltak. Tetszik tudni, oly különös, csiklandós jó érzés az, ha a határ tintahalai tekintetükkel és kérdéseikkel minden oldalról megcsiklandozzák az embert és az embernek tiszta a lelkiismerete. Minden rendben ment. Papírjaim rendben, zsebeim lyukasak és csak arra eszmélek fel, hogy valami fehér, szarvasbőrkezytűs, kifogástalan tiszta és vasalt uniformis nagy ur, három nyelven is nyájasan megszólít minket: „Hölgyeim és uraim, a jegyket kérem. Bitte recht sehr die Fahrkarten meine Damen und Herren. Mé Dám é mó-szió zse vu pri lé bilét!“ Háta megett még egynehány ur. Összekotoráztam minden iratot s átadtam, kézről-kézre járt, egy fél perc alatt aláírva, pecsételve, lyukasztva és végezve egy kecses komplímé: „Köszönöm szépen, minden rendben van. Gátá!“

No gondolom, ha ilyen nyájasan megy ez végig, akkor érdemes volt szabadságra elszökni. És ilyen nyájasan ment ez végig kérem. Az egész utam alatt Linzig sehol semmi hivatalos okvetlenkedés, nehézség, egyformán készségesek mind az emberek, hivatalbeli alkalmazottak, kik kérdéseinkre bármely nyelven szívesen adnak felvilágosítást, az osztrákok különösen joviálisak. Ily körülmények között nem csoda, ha az idegenforgalom olyan arányokat ölt, hogy az idegen jó pénz csak úgy „dül“ az országba.

Itt Linzben, egy egyszerű bejelentő lapon, bejelentettem ittlétemet és senki sem törődik tovább velem. A senki alatt a hatóságokat értem, mert például a házmesterünk (cseh) már másnap fünek-fának besugta: „Isz szich ein redakter fun eina groszen tirkischen Zeitung“. És én hagyom őket azon hitben, hogy egy nagy török újságnak a szerkesztője vagyok. Lám igen tisztelt Szerkesztő ur, mily dicsőséget szerzek b. lapjának. A lakók a házban mind kérdezik, hogy nem hoztam-e magammal háremet? Megnyugtattam, hogy azok Szászvároson üdülnek az idén. Osztrákokul olyan törökösen hangzik a Szászvároc.

Egész nap az utcán lótok-futok, minden megnézni valót megnézek, a Dunában fürdők. A strandon hihetetlenül szép leányok és asszonyok, noha az itteni püspök egy dörgelemes epistolában kelt ki a közös fürdő ellen, de mondhatom, igazán nincs miért izgulni, mert olyan tisztességesen viselkedik mindenki, — már amennyire fürdőruhában viselkedni lehet, — hogy kár volt a nagy hühéért. Este pedig lefekszem zenélő matracomra. Igen kérem, zenélő ágybetétem van. Ugyanis minden további bejelentés, kérvényezés, ajánlás, felebbezés, szaladgálás, születési bizonyítvány nélkül, vettem egy rádiót havi 120 leu (6 schilling) kölcsöndijért teljes felszereléssel (még csak kauciót sem adtam), az egyik drótját hozzákötöttem a sodrony ágybetéthez, a másikat a gázvezetékhez és rádió zenéje mellett alszom, reggel rádió utasításra tornászom, ebédnél nem olvasok újságot, hanem hallom a hangszóróból a legújabb híreket.

Hadizóna, ostromállapot, cenzura, politikailag megbizhatatlan, első és másodrendű állampolgár, stráin, vagy nem stráin, antisemitizmus, baksis stb. errefelé mind ismeretlen fo-

galom! Az emberek hihetetlen sokat dolgoznak, mert dolgozni engedik, az állam minden tőle telhetőt elkövet, hogy a kereskedelem, ipar, forgalom virágozzék, az adókat rendszeresen fizetik, mert van miből, csőd és hasonló dolgok ritkaságszámba mennek, petróleum-panamák ismeretlen dolgok, a sör elsőrendű, a bor nem olyan jó, mint a Bis-tricsányi, a Kaiserzettel és a finom kifli vajjal van csinálva, a kenyér fehér, olcsó és éppen oly sületlen, mint otthon, a rendőr rendkívül előzékeny, a gyermekvonatok egyremásra mennek Hollandiába, onnan pedig jönnek a csere-gyermekek, szóval érdemes volt ide jönni. Vasárnap este elmegyek a Pilseni sörcsarnokba, valahogy a közelébe férközöm majd a rádió mikrofonjának és beleszólak, hogy majd ott Orástien is hallani fogják: „Szervász mit Linz“. ALPHA.

Mire várnak a férfiak?

(Válasz Gammának.)

Köszönetet mondok, úgy a magam, mint dolgozó leánytársaim nevében, hogy alkalmat adott arra, hogy erről, az Önök, férfiak által annyit hangoztatott és sérelmezett „női kenyérkeresetről“ egy kissé csevegjünk és felvilágosítsuk Önöket, házasulandó és nem házasulandó férfiakat, álláspontjuk helytelenségéről.

Rövid időn belül Ön már a második, ki szót emel, hogy a lányok ne foglalják el a „kimondott“ férfitpályát a férfiak elől.

Elsősorban azt kérdeném, hogy megtudná mondani, melyek azok a kimondott férfitpályák? Talán gyógyszerész, orvos, tanár, hivatalnok? Tudtommal lányok inkább csak ezeket a pályákat özőnlük el s merné valaki határozottan állítani azt, hogy ezek a pályák „csak“ férfitpályák? Vagy talán a női-szabó, cukrász, szakácsné stb. pályák volnának kifejezetten „női“ pályák? A gyakorlati élet nem tűr ilyen osztályozást. Hogy egyebet ne említek, vannak már világhírű nő tudósaink, orvosaink, tanáraink épügy, mint ahogy vannak pótolhatatlan és páratlan szabóink, kik férfi létükre az egész föld hölgyeinek divatját diktálják. Hol van hát a határvonal a női és férfi pályák között?

Azt nem állíthatja senki, hogy a lányok nem tanulnak! A XX. században minden gondos szülő arra igyekszik, hogy leánygyermek is, tehetségének megfelelőleg, az általános műveltségen kívül, valami szaktudást is szerezzen. Tehát nem ebben keresendő a hiba, hanem abban, hogy a szülők diplomát szerzett lányukat állásba engedik akkor is, mikor otthon biztosítva van a megélhetés. Az ilyen lányok tényleg elfoglalják a férfiak helyét, mert nem a megélhetés, a mindennapi kenyér megszerzése, készíti őket a kenyérkeresetre, hanem a divat és szórakozás. Mert ha otthon maradnak, esetleg csak egyszerű, szerény toletre telik, míg így fizetésüket mind magukra költethetik és „haladhatnak a korral.“

Teljesen más elbírálás alá esik azonban azon nőknek a helyzete, kiknek életcéljuk a kenyérkereset. Néha csak magukról kell gondoskodjanak, de sokszor egy egész család léte, megélhetése, kiskoru testvérek neveltetése, betegek, öreg szülők, nagyszülők, eltartása nehezedik vállaikra. Hányszor történik meg, hogy kidől a családfő, vagyon, nyugdíj nincsen, senkire semmire nem támaszkodhatik a nő, csak Istenben bizik és dolgozik. Dolgozik amit tud, dolgozik amit lehet s ahol lehet. Ilyenkor bizony a nő nem osztályozhatja, hogy ez női, ez férfi pálya, nem vá-

logathat, mert a mindennapi kenyérnek meg kell lennie! Nem vethető a szemére, hogy elfoglalja a férfi elől a helyet, hiszen férfi helyett Ő a családfenntartó.

Különbséget kell tehát tenni a komolyan és a luxusból dolgozó nő között. S ha a körülmények az állás vállalásra kényszerítik a nőt s ha az a vállalt munkakört betudja tölteni és ha a kötelességének lelkiismeretesen megfelel, ne vádolja és irigyelje őt senki, ha egy férfi helyet talán el is foglal, hiszen ezt nem jó szántából, hanem szükségéből teszi.

És most térjünk át a „kire várnak a lányok“, vagyis a házasságra. Évszázados tradíció az, hogy a lányok várnak valakire, aki rendelve van. A lányok nem voltak okai a háborúnak, így tehát nem okai az azt követő nehéz viszonyoknak sem. Ön azt mondja: Bátorítani kell a férfiakat; hogy nemcsak jó anya, hitves stb. . . . bátorítani kell őket, hogy nem koloncok a kenyérkereső nyakán! Hogy gondolja ezt a bátorítást? Talán megfordítani a régi rendet s ezután a leány kérje meg a férfi kezét? Ilyenek Önök férfiak mind, nem gondolják meg, hogy ilyen és ehhez hasonló kijelentéssel, csak maguk alatt vágják el a fát. A háború sok viaszaságot szült és éppen ezért Önöknek férfiaknak azon kelene igyekezniük, hogy a régi évszázados jól bevált házassági rendszert állítsák vissza vagyis ne pénzért, állásért és mit tudom én még mi okból nőstüljenek, hanem igazi étheri erotikából és szerelemből! Ne kövessék a nőta szavait, hogy: „Mit ér nekem két szép szemed gyöngye, ha drága neved nincs a telekkönyvbe,“? hanem tiszta vonzódásból, alapítsanak puha, meleg fészket maguknak s tegyenek boldoggá egy nemeslelkű leányt örökre!

Ha két egymást megértő ember kerül össze, akkor nem kell félni, hogy nem elég nagy a férj uram fizetése s nem tudnak ki-jönni, mert ha megvan a kölcsönös bizalom, megértés, akkor ez keresztül segíti őket a küzdelmekkel teli életben. Ebben az esetben nem kell, hogy a feleség is kenyérkereső pályán legyen, nem kell elfoglalni illetéktelenül egy férfinak a helyét.

Tehát röviden összefoglalva válaszom ez: A nőnek — legyen az lány, vagy asszony — elsősorban is a családban a helye. Nézetem szerint, ha a lány férjhezment, ne legyen többet állásban, mert akkor nem felelhet meg abbéli kötelességének, hogy jó anya és hitves lengyen, akkor nincs fizikai ideje arra, hogy háztartását rendben tartsa, cselédre kell bizza s így nemcsak ráfizetnek az ilyen gazdálkodásra, hanem helyzet teremti legtöbb esetben a boldogtalan családi életet s szaporítja a válások számát.

De ha mégis a megélhetés arra kényszeríti a leányt, hogy kenyerét megkeresse — legyen az bármilyen pálya, csak állja meg a helyét — ne tegye senki bírálat és megszólás tárgyává, hanem inkább igyekezzenek Önök férfiak, az erősebb „nem,“ könnyíteni a kenyérkereső pályán levő lányok áldatlan helyzetén, mint állandóan szekirozni őket, azzal, hogy elveszik a férfiak helyét.

Járjanak elől jó példával, az állásban levő férfiak; nőstüljenek meg mind, ne várják őket a „Valakit“, a jó hozománnyal rendelkező arany halacsát, hanem kövessék apjuk és nagyapjuk példáját és szívükre hallgatva mérsékeljék igényeiket az asszony kiválasztásánál s én biztosítom Önöket, hogy ez a most kifogásolt állapot hamarosan megfog szünni s vissza fog térni az annyiszor emlegetett és visszasírt régi jó idő. HANNA.

A dédáci magyar népnepély.

A múlt vasárnap zajlott le Dédácson a dévai magyar tagozat által rendezett népnepély. A meglehetősen bereklámozott mulatság anyagilag nagyszerűen sikerült, de — sajnos — nem eléghette ki sokak várakozását, mert a rettentő kánikulai meleg s a nagyszámu közönség miatt, a megállapított program-pontok nem pereghettek le tervszerűen. Azonban így is sok alkalmuk volt az érdeklődőknek gyönyörködni és szórakozni a töméntelen látni való érdekességben, főleg a káledoszkopszerűen váltakozó csoportképekben és kánikulai epizódokban. Mindenesetre az ünnepegy olyan impozáns volt s a vármegye minden részéből, olyan szép számmal gyűlt egybe a magyarság, hogy örvendetesen megállapítható az a tény, hogy a mi megyei tagozatunk nagyszerűen van beszerelve és magyar véreinkben elevenen él a magyar öntudat, mindamellett, hogy a magyar szó fejtésében egész Erdélyben a mi Hunyadmegyénk vezet. És ez olyan eredmény, amelyikért vármegyénk magyarságának agilis vezetőit, s azok között is legelső sorban dr. Leitner Mihályt nemcsak elismerés, de a legbensőségesebb hála is megilleti.

A népnepély legkedvesebb program-pontja a csángókból, lozsádiakból, haróiakból összehozott lovasbandérium diszes felvonulása és az ezt követő lóverseny volt. A lóverseny győztese Zudor István lozsádi magyar testvérünk lett gyönyörű Nóniuszával. A rózsakirálynő választáshoz fűződő reményeink és készülődéseink után maradtak, mindössze annyit írhatunk erről a félbemaradt látványosságról, hogy egyszerű szépségversennyé degredálódott, — melynek boldog és megérdemelt győztese Balogh Gita lett. Gyönyörű ezüst szobrot és oklevelet kapott. Természetesen Balogh Gita is szászvárosi.

Akik a rejtek utakat tudták és ismerték a dédáci parkot, azok megtekinthették a híres, történeti nevezetességű parkot is. Nem ártott volna a Kazinczy emlékoszlop előtt a magyar szóval szégyenletesen hadilábon álló hunyadmegyei testvéreinknek lelkükre beszélni, idézve a legnagyobb magyarnyevujtónak dicső emlékét, ki ezelőtt 112 esztendővel, a dédáci park árnyas szilfái alatt olyan gyönyörűeket tervelt és álmodott a magyar nyelv és magyar kultúra nagyszerű jövődjéről. Sajnos — csak kevesen tehettek tisztességet a legnagyobb magyar kulturhős emlékének az örökzöld folyondárral befutott gránit obeliszkek előtt.

Végezetül mi szászvárosiak, sok méltatlankodásunk mellett is, örömmel szögezhetjük le azt, hogy példás és példásan rendben felkészülve vonultunk fel Dédácsra és kötelességeinknek készek voltunk mindenben eleget tenni, nem különben azt is örvendezve könyveljük el, hogy a befolyó tiszta jövedelemből nemcsak a dévai kulturház-alap fog részesedni, hanem illő arányban fog segílyt juttatni a rendezőség a mi kollegiumi externátusi misszióknak céljára is. Erre e sorok írja birja a népnepély rendezőségének egyenesen kötelező ígéretét.

Szerkesztői üzenetek.

Egy kenyérkereső leány: Későn vetjük feleletét Gamma cikkére, de a jövő számban hozni fogjuk azt, ha b. nevét közölni fogja szerkesztőségünkkel. Mint láthatja, egy gyorsabb kolleginának a mai számunkban hozzuk is a válaszát.

Gamma. Tárcacikkét jövő számunkban közöljük.

HIREK.

— **Hunyadmegye új katolikus főesperese.** Hoboth József piskii esperes plébánost, a hunyadmegyei esperesi kerület főesperesének nevezték ki. A hunyadi főesperes eddig Buday János petrozsényi pápai prelátus volt, akit most a tordai kerület főesperesének nevezték ki. A főesperesi hivatalba való ünnepélyes beiktató július 15-én, a múlt vasárnapon volt megtartva, amelyen Kászonyi Alajos kanonok gyulafehérvári püspöki biztos is részt vett. Hoboth József főesperesi székhelye Piski marad.

— **A Ref. Nőszövetség nyári kerti mulatságára,** mely f. hó 29-én (vasárnap d. u.) fog megtartatni, nagyban folynak az előkészületek. A Kis kollegiumi kertben igazán intimusan és otthonosan fogja magát érezni mindenki, mert a rendezőség nem a zenebonába fulladó nagystiliséget hajhásza, (mint ezt egy közeli vidéki mulatság szomorúan példázta) hanem azon lesz, hogy mindenki otthonosan érezze magát s a legkedvesebb derűben mulathasson. Tekintettel arra, hogy a mulatság tiszta jövedelme a ref. templom építési alapja javára fog fordítatni: minden jóérzésű magyar testvérünknek kötelességévé tesszük, hogy a mulatság erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájáruljon. Részletes programot a következő számunkban fogunk közölni.

— **Új oltárfelszentelés Kalánban.** A mai vasárnapon Kalánban, egy gyönyörűen összeállított műsor keretében, avatják fel a kath. templomban az új Mária oltárt, mely alkalommal főtisztelendő Floznic György dr., pápai kamarás ünnepélyes szentmisét celebrál. D. u. 6 órakor vecsernye és orgonaszentelés, 7 órakor pedig P. Weldin Konstantin városunk jóhírű orgonaművésze és Lienerth Mihályné urasszony közreműködésével, gyönyörű műsorú orgonahangverseny lesz.

— **Szász Énekkarok Szövetségének hangversenye.** A bécsi Schubert centenáriumba utazó erdélyi szász énekesek Szászvárosban nagy ünnepi hangversenyt rendeztek f. hó 17-én a Transsylvania kertjében. A mindenünnen ide gyülekező énekkari tagok, itt tartották az első közös próbát s innen indultak direkt gyorsvonattal a bécsi nagy zenei ünnepségekre. A hangverseny H. Schlüter Ungar segesvári karnagy, dirigálása mellett, művészi élvezetben részesítette a nagyszámu közönséget. Általában az erdélyi szász lokálpatriotizmus szellemében van egybe állítva a művészi program, ami nagyon természetes is, mert a világ germán zenei Géniuszának nagy ünnepén, az erdélyi szász dalosok: a trászilván-szász zenei kulturát szóltatják meg. A tekintélyes számu dalkar együttes éneke, nagyon szép volt, bár nem állt azon a művésztökélyen, mint pl. a Hermánia megcsodált dalkara. A legsikerültebb számok: Richter: „Mein Lieb ist tot“ c. műve és Lassel: „Gelübde“ c. szerzeménye voltak. Ez utóbbiban hallhattuk Szászváros híres baritonját: Fernengel Rudolfot is gyönyörűen szólózni.

— **Lozsádiak a felekezeti iskolájukért** megint példás áldozatkészségről tettek bizonyosságot. Igazán büszkék lehetünk erre a szintiszta magyar kálvinista oázisra az öntudatosság hunyadmegyei sívó homoktengerében, mert van és lesz mindig egy magyar falu ezen a veszélyeztetett végvidéken, hol a magyar szóért, magyar kulturáért, nemcsak a szájak galagolnak, de az áldozatos tettek valósággal ékesszólóan beszélnek. Ime a példás cselekedet: A ref. egyház presbiteri gyűlésén

Gyenge Áron, volt pitești lévita, költőzködési általányát, 800 leut, az iskola építési alapra ajánlotta fel. Ezen a nemes áldozatkészségen felbuzdulva, a lozsádi presbiterek egyhangulag kimondták, hogy felépítik közös teherviseléssel még ez évben a ref. elemi iskolát s ehhez a hivek 20.000 leu készpénz rendkívüli építési rovattal járulnak hozzá — egyenlő arányban, — továbbá a hivek (mintegy 100 kepe fizető) vállalják az összes szükséges téglavetését és égetését, nemkülönböztetve közmunka tétellel ingyen hordozzák az összes építési fuvarozást is. A derék lozsádiak csak nemrégiben is 2 új harangot szereztek be s a papi lakot is újólag cserepezték s most ez újabb áldozatkészséggel tesznek megint bizonyosságot arról, hogy vármegyénknek ők a legderékabb kálvinistái és a legöntudatosabb magyarjai!

— **A szászvárosi állami anyakönyvi hivatal házassághirdető táblájáról.** Völégény; Berzenczei Ferenc pályafelügyelő, nőtlen ref. vallású 26 éves egerbegyi születésű szászvárosi lakos, kinek szülei Sándor és Lengyel Klára; menyasszony: Szép Mária hajadon, róm. kath. vallású 27 éves zalahnai születésű és lakos, kinek szülei néhai Sándor és Pap Teréz.

— **Szent István napján nagy pénzjutalomban részesítik a legtérmekegyebb magyar anyákat.** Gróf Klebelsberg Kunóné elnöklété alatt, a magyarországi társadalmi egyesületek vezetői értekezletet tartottak. Az értekezletnek az volt a célja, hogy a sokgyermekes magyar anyák kitüntetésére vonatkozó akció módozatait megvitassák. Az a terv merült fel ugyanis, hogy ezentul minden évben Szent István napján egyenkint 200 pengő pénzjutalomban részesítenek, az ország egész területén, 100 magyar anyát, akik az országban a legtöbb és legegészségesebb gyermeket hozzák a világra.

— **Kerti padok a főtéri korzón.** Vulpe polgármester új érája, úgy látszik, a legcél tudatosabb város fejlesztési és szépitési programmal szerez új meg új meglepetéseket a tespedéshez és non curamussághoz hozzászoktatott szászvárosi közönségnek. Legújában a főtéri gesztenyefák alá helyezett új kerti padokkal kedveskedett a városi vezetőség, az esti korzó közönségének. Kicsi dolognak látszik ugyan ez a figyelem, de nekünk igazán jól esik a körültekintő figyelmet és kedvességet megdicsérni, mivelhogy nemkülönböztetve nekünk is jól esik este elfáradva leülni az izléses kerti padokra. A kisvárosi tere-fere most már reméljük, hogy ártatlanabb és fehérebb lesz, mert a város fehér padjain fog folyni ezután szürkülettől villanyoltásig. Csak az Istenért, nehogy az eltörölt vámdíjak pótlása fejében — hely pénzt szedjenek a padokért. Bár ülni és tereferálni hagyjanak taxamentesen!

— **Csendélet a piskii állomáson.** Török Vasilie piskii lakos, kinek benzinraktára is van, óriási erejéről híres. Ezt az erejét ritkán fordította embertársai ellen, legfeljebb ha ingerelték, tört ki belőle a haragos indulat, melynek rendszerint szomorú következménye lett. Ezt tapasztalhatta Todorache piskii sziguranca főnök is, ki valami privát ügyből összejött Törökkel. A főnök ezért a maga módján vett elégtételt a napokban; megverette Törököt és az állomás területéről is kitiltotta. F. hó 11. és 12. közti éjjel Török a feleségét várta az állomáson, amikor Todorache — maga nem mervén odamenni — helyettesét Izvoranu I. szubkomiszárt odaküldte Törökhöz, hogy hagyja el az állomást,

A komiszár és Török közt szóváltás keletkezett, majd a hatalmát fitogtatni akaró komiszár arcultította Törököt. Erre dulakodni kezdtek és Izvoranu látva, hogy a rövidebbet húzza, revolvert rántott elő, melyet ellenfelére célzott. Töröknek azonban, a komiszár kezét megragadva, sikerült a revolver csövét ellenkező irányba fordítani, úgy, hogy a golyó Izvoreanut érte, kit az arcán és nyakán megsebesített. Az eset után Török, ismerve a piskii sziguranca főnök iránta érzett jóindulatát, eltűnt és eddigelé nem került elő. A sebesültet a dévai kórházban ápolják. A vizsgálat, mely hivatva van ez ügyben világoságot deríteni Török eltűnése folytán csak nehezen haladhat előre.

— Felvétel a nagyenyedi ref. Bethlen-kollegium főgimnáziumába, az 1928—29. iskolai évre. Aki a cimben jelzett intézetbe való felvételre részletesebb információkat akar forduljon az Igazgatósághoz, amely egy levelezőlapon jelzett kívánságra azonnal megküldi az intézet részletes tájékoztatóját. A közönség általános tájékoztatására ez alkalommal a következőket közöljük: A tanulók csak írásbeli kérés alapján vehetők fel. A kérés az igazgatósághoz címzendő és 8 leus okmánybélyeg ragasztandó reá. A kedvezményekért is folyamodók kérései július 10-ig, a többiek legkésőbb augusztus 31-ig nyújthatók be felszerelve az előirt okmányokkal melyek nélkül senki be nem írható, mert a ezt szigorúan tiltják. Minden okmány csak úgy fogadható el, ha román nyelven van kiállítva, akár eredetiben, akár hites másolatban. Az I. osztályba 10 évesnél fiatalabb és 13 évnél idősebb tanulók, határnapul szeptember 15-ikét véve, csak a tankerületi főigazgatóság engedélyével vehetők fel. Az ilyenek a felvételi kérése mellé is 8 leus okmánybélyeg ragasztandó s az igazgatósághoz címzendő, mely e kérés alapján megteszi előterjesztését a főigazgatósághoz. Az ilyen kérések azonban legkésőbb augusztus 1-ig benyújthatók, hogy kellő idő legyen az engedély kieszközlésére. Az I. osztályba lépőknek felvételi vizsgát is kell tenniük a román nyelvből, magyar nyelvből és a számtanból. A vizsgálat szeptember 5-én reggel 8 órakor kezdődik. Az igazgatóság az idén is pályázatot hirdet több teljesen ingyenes helyre az I. osztályban, amelyekre csak vidéki tanulóknak lehet pályázni és csak szegénységi bizonyítvány alapján. Akik ilyenre pályáznak azok a felvételi vizsgálat alkalmával alaposabb kikérdezésnek vettetik alá s e vizsgálat alapján állapítatik meg, hogy megérdemlik-e az ingyenességet vagy nem. Az intézet előjárósága az internátusi nevelés intenzivebbé tétele céljából elhatározta, hogy az internátus úgy anyagi, mint szellemi vonatkozásaiban a mindenkori rektor-professzor főfelügyelete alatt álljon, az internátusi elnök-tanár az intézet területén lakjék, a segédfelügyelők számát pedig kettőről négyre emelte, hogy minden 50 tanulóra jusson egy felügyelő. Ezenkívül tervbe van véve az internátus átalakítása külön dolgozó és külön háló termékké. A júniusban haladóknak illetve ismétlőknek nyilvánított tanulók szeptember 1—3-án iratnak be, azok azonban, akik bármilyen okból csak szeptemberben szerzik meg a jogot a felsőbb osztályba való fellépésre illetve nyilváníttatnak ismétlőknek, valamint az összes I. osztályosok csak szeptember 17-én iratkozhatnak be. A javító-, pótló- és különbözeti vizsgák szeptember 7-én reggel 8 órakor, a tanítás szeptember 24-én kezdődik. Ezekről a dátumoktól az igazgatóság semmi körülmények között sem térhet el.

Eladók a Str. Bratianu 29. és 31. szám alatti házak. Értekezni lehet Orbán Lajos tanárnál. 138 4—

Bérbeadó a ref. Kún-kollegium konviktusi terme, a volt mozi terem. — Kún-kolleg. gazd. hivatala. 8 3—

Eladó egy komplett, jókarban levő hálószoba-berendezés, egy szép íróasztal és egy tölgyfaasztal. Értekezni lehet Str. Barițiu 2. szám alatt, I. emelet. 10 2—2

Genzurat de: V. Ivășcoiu, secretar de plasă.

FIGYELEM!

Uj autó-taxi!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy egy új és kényelmes **Fiát-autót** hoztam forgalomba, mellyel bármely hosszabb vagy rövidebb utra **nagyon olcsó árért** állok a t. közönség rendelkezésére.

Szives pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel

11 2—3 **Dörner Richard.**

Vendéglő megnyitás!

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a teljesen átalakított

„BOULEVARD”

étterem és kávéház vezetését átvettem s azt f. hó 8-án, vasárnap megnyitottam.

A legtisztább fajborok, a legkitünőbb konyha, a legfinomabb cukrászsütemények, fagyalt stb. versenykivüliségéről a n. é. közönség személyesen fog meggyőződhetni.

Abonensek részére július hó 15-től a legjobb házikoszt kapható. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri, teljes tisztelettel

3 3—3

id. Bisztricsányi Ernő,
vendéglős.

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csak a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké”-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!